

Postanowienie z dnia 20 listopada 2007 r.

III SW 46/07

Jeżeli na karcie do głosowania znak „x” postawiono w kratce z lewej strony obok dwóch lub większej liczby kandydatów z tej samej listy okręgowej, to pierwszeństwo uzyskania tego ważnego głosu oddanego na tę listę okręgową polega na ustawowym jego zaliczeniu kandydatowi umieszczonemu w pierwszej kolejności, przy uwzględnieniu wyłącznie nazwisk kandydatów, przy których nazwiskach postawiono znak „x”. Wyklucza to przyznanie takiego głosu kandydatowi z numerem pierwszym na danej liście okręgowej, jeżeli obok jego nazwiska w kratce z lewej strony nie postawiono znaku „x”.

Przewodniczący SSN Jolanta Strusińska-Żukowska, Sędziowie SN: Roman Kuczyński, Zbigniew Myszka (sprawozdawca).

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 20 listopada 2007r. sprawy z protestu wyborczego Mariusza W. przeciwko ważności wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej

p o s t a n o w i ł:

wyrazić opinię, że protest jest niezasadny.

U z a s a d n i e n i e

W dniu 31 października 2007 r. (data wpływu do Sądu Najwyższego 2 listopada 2007 r.) Mariusz W. wniósł protest wyborczy przeciwko ustalaniu wyników wyborów parlamentarnych do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej przeprowadzonych w dniu 21 października 2007 r., domagając się ustalenia czy nie nastąpiło naruszenie art. 162 § 1 pkt 7 w związku z art. 160 § 5 ustawy z dnia 12 kwietnia 2001 r. - Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. Nr 46 poz. 499, ze zm.). W ocenie wnoszącego protest, zachodzi duże prawdopodobieństwo, że przy ustalaniu wyników wyborów obwodowe komisje wyborcze

kierowały się treścią punktu 33 załącznika do uchwały Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 24 września 2007 r. w sprawie wytycznych dla obwodowych komisji wyborczych, dotyczących zadań i trybu pracy w przygotowaniu i przeprowadzeniu głosowania w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, zarządzonych na dzień 21 października 2007 r. (M.P. Nr 67, poz. 741), który jest niezgodny z art. 160 ust. 5 Ordynacji wyborczej. Zgodnie z punktem 33 załącznika do uchwały PKW głos oddany przez postawienie znaku „x” przy nazwiskach dwóch lub więcej kandydatów z tej samej listy, należało uważać za ważnie oddany na daną listę i zaliczać kandydatowi, którego nazwisko jest umieszczone wyżej na tej liście od innych nazwisk, przy których postawiono znak „x”. Tymczasem z art. 160 ust. 5 Ordynacji wyborczej wynika, że głos taki należy zaliczyć kandydatowi, „którego nazwisko na tej liście umieszczone jest w pierwszej kolejności”. Oznacza to, że głos taki należy zaliczyć kandydatowi z nr 1 na konkretnej liście. Taka interpretacja art. 160 ust. 5 Ordynacji wyborczej uzasadnia zabiegi polityczne związane z uzyskaniem pierwszego miejsca na liście, gdyż wiążą się z tym profity „zaliczonych głosów w przypadku dwóch lub więcej skreśleń”. Niezgodne z Ordynacją wyborczą przyznawanie głosów może mieć wpływ na wynik wyborów i nawet gdyby w ramach poszczególnego komitetu wyborczego różne przyznawanie głosów (według punktu 33 załącznika bądź art. 160 ust. 5 Ordynacji wyborczej) nie zmieniało wyników w skali komitetu wyborczego, to personalnie mogło wypaczać wynik wyborów z uwagi na przypisanie niewłaściwej ilości głosów poszczególnym kandydatom. Podejrzenie wadliwego ustalania głosów zachodzi wobec OKW Nr 65 i 306 w Warszawie, a także w związku z informacją zamieszczoną na kartach wyborczych do Sejmu, która nakazywała stawiać na nich tylko jeden znak „x”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Protest okazał się niezasadny, bowiem art. 160 ust. 5 Ordynacji, który stanowi, że jeżeli na karcie głosowania znak „x” postawiono w kratce z lewej strony obok nazwisk dwóch lub większej liczby kandydatów z tej samej listy okręgowej, to głos taki uważa się za głos ważnie oddany na wskazaną listę okręgową, z przyznaniem pierwszeństwa do uzyskania mandatu kandydatowi na posła, którego nazwisko na tej liście umieszczone jest w pierwszej kolejności, wcale nie oznacza, że taki głos zawsze uznaje się za oddany na kandydata umieszczonego na pozycji pierwszej danej

listy okręgowej. Ustawodawca nie przesądził automatycznego pierwszeństwa takiego kandydata tylko dlatego, że jego nazwisko zostało umieszczone na pierwszym miejscu danej listy okręgowej. Przeciwnie, w analizowanej sytuacji pierwszeństwo do uzyskania głosu przyznaje się zawsze kandydatowi na posła, którego nazwisko na danej liście okręgowej umieszczone jest w pierwszej kolejności spośród dwóch lub większej liczby kandydatów z tej samej listy okręgowej, przy których w kratce z lewej strony obok nazwisk dwóch lub więcej kandydatów postawiono znak „x”. Oznacza to, że pierwszeństwo uzyskania takiego ważnego głosu oddanego na daną listę okręgową polega na ustawowym przyznaniu (zaliczeniu) takiego głosu kandydatowi umieszczonemu w pierwszej kolejności, przy uwzględnieniu wyłącznie nazwisk kandydatów, przy których postawiono znak „x”. Takim kandydatem umieszczonym „w pierwszej kolejności” może być kandydat z pierwszego miejsca danej listy okręgowej pod warunkiem, że także w kratce z lewej strony przy nazwisku tego kandydata postawiono znak „x”. Oznacza to, że z art. 160 ust. 5 Ordynacji nie wynika możliwość zaliczenia ważnego głosu oddanego na daną listę okręgową kandydatowi umieszczonemu na pierwszej pozycji danej listy okręgowej w sytuacji, gdy na karcie głosowania znak „x” postawiono w kratce z lewej strony obok nazwisk dwóch lub większej liczby innych kandydatów z tej samej listy okręgowej. Do takiego pierwszeństwa nie ma prawa taki kandydat, jeżeli wyborca nie postawił znaku „x” w kratce z lewej strony obok jego nazwiska. Inaczej rzecz ujmując, kandydatowi, przy którego nazwisku w kratce z lewej strony nie postawiono znaku „x”, nie można zaliczyć głosu ważnego oddanego na tę listę okręgową, ale taki głos przydziela się temu z kandydatów z tej listy, którego nazwisko zostało umieszczone w pierwszej kolejności spośród nazwisk kandydatów, przy których w kratkach z lewej strony postawiono znak „x” (art. 160 ust. 5 Ordynacji).

Tożsame (identyczne) zasady zaliczania takiego głosu wynikają z pkt 33 wytycznych PKW, który przewiduje, że głos ważnie oddany na daną listę okręgową zalicza się temu z kandydatów, którego nazwisko zostało umieszczone wyżej na tej liście od nazwisk innych kandydatów, przy nazwiskach których postawiono w kratkach z lewej strony znak „x” (pkt 33 wytycznych). Wyklucza to przyznanie takiego głosu kandydatowi z numerem 1 tej listy okręgowej, jeżeli przy jego nazwisku nie postawiono znaku „x”. Uznany za ważny głos oddany na dwóch lub więcej kandydatów z tej samej listy okręgowej nie może być zatem przyznany kandydatowi, obok którego nazwiska nie postawiono znaku „x”.

Wszystko to oznacza to, że jeżeli na karcie głosowania znak „x” postawiono w kratce z lewej strony obok nazwisk dwóch lub większej liczby kandydatów z tej samej listy okręgowej, to głos taki uważa się za ważnie oddany na wskazaną listę okręgową, z przyznaniem pierwszeństwa do uzyskania mandatu kandydatowi na posła, którego nazwisko na tej liście umieszczone jest w pierwszej kolejności (art. 160 ust. 5 Ordynacji), co nie oznacza zaliczenia tego głosu kandydatowi z numerem pierwszym na danej liście okręgowej, jeżeli obok jego nazwiska w kratce z lewej strony nie postawiono znaku „x”. Nieuzasadnione wątpliwości interpretacyjne wnoszącego protest nie wpłynęły zatem na prawidłowość ustalenia wyników głosowania w obwodach i obliczenie liczby głosów ważnych z kart ważnych oddanych na poszczególnych kandydatów (art. 162 pkt 7 Ordynacji). Warto sygnalizować, że mandaty przypadające danej liście okręgowej uzyskują kandydaci w trybie określonym w art. 167 Ordynacji, co w zasadzie zależy od kolejności otrzymanej liczby głosów (ust. 1 tego przepisu) i tylko potwierdza niedopuszczalność zaliczenia takich potencjalnie spornych głosów kandydatowi z danej listy okręgowej, na którego te głosy nie były oddane przez postawienie znaków „x” w kratce obok jego nazwiska.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy wyraził opinię jak w sentencji postanowienia (art. 80 ust. 1 i 2 Ordynacji).

=====